15 Νοεμβρίου 2019

Επέστρεψε στην Ελλάδα το κύπελλο (μελανόμορφος σκύφος) του Σπύρου Λούη, από το Πανεπιστήμιο του Münster

Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Αθλητισμός και άσκηση / Ειδήσεις και Ανακοινώσεις / Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Ιστορία, Αρχαιολογία, Παλαιογραφία, Στρατιωτικά & Εθνικά θέματα

Επέστρεψε στην Ελλάδα ο μελανόμορφος σκύφος του 6ου αιώνα π.Χ. που είχε δοθεί στον Σπύρο Λούη το 1896.(AP/Petr Giannakouris). An ancient Greek drinking cup decorated with runners, which was one of the awards presented to Spyros L the Greek winner of the Marathon in the 1896 first modern Olympic Games in Athens, is seen at the National Archaeolog Museum in Athens on Wednesday, Nov. 13, 2019. Greece's Culture Ministry said Wednesday the ancient vase has bee returned to Athens by the University of Muenster in Germany where it had ended up.(AP Photo/Petros Giannakouris)

ΑΘΗΝΑ. Επέστρεψε το μεσημέρι της Τετάρτης στην Ελλάδα από τη Γερμανία, μετά από σχεδόν έναν αιώνα, «ένα αρχαίο ελληνικό αγγείο, η σπουδαιότητα του οποίου δεν εναπόκειται τόσο στο γεγονός ότι είναι έργο της αρχαιότητας, ούτε στην καλλιτεχνική του αξία –η οποία είναι ιδιαίτερα μεγάλη-, αλλά στο ότι συνδέεται συγχρόνως με ένα ξεχωριστό γεγονός και ένα σημαντικό πρόσωπο της νεότερης ιστορίας της Ελλάδας», όπως σημείωσε η υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού κ. Λίνα Μενδώνη.

Πρόκειται για τον μελανόμορφο σκύφο του 6ου αιώνα π.Χ., με παράσταση αγώνα δυο δρομέων, υπό το βλέμμα των κριτών, που δόθηκε ως δώρο από τον αρχαιοπώλη Ιωάννη Λάμπρο στον Σπύρο Λούη, μετά τη μεγαλειώδη νίκη του στον

μαραθώνιο δρόμο, στους πρώτους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1896 στην Αθήνα. Έκτοτε δεν υπήρχαν στοιχεία για την τύχη του επονομαζόμενου «Σκύφου του Λούη».

Το 2014, ο Γιώργος Καββαδίας, Προϊστάμενος του Τμήματος Συλλογών Αγγείων και Έργων Μικροτεχνίας και Μεταλλοτεχνίας του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου, αντλώντας πληροφορίες από δημοσιεύματα της εποχής και τη σχετική με τους Ολυμπιακούς Αγώνες βιβλιογραφία, εντόπισε ένα αγγείο που είχε πολλά κοινά στοιχεία με τον «σκύφο του Λούη» στο Αρχαιολογικό Μουσείο του Πανεπιστημίου του Münster στη Γερμανία. Το αγγείο αυτό ανήκε στη συλλογή του αμφιλεγόμενου Γερμανού φιλολόγου και συλλέκτη Werner Peek, που έζησε στην Αθήνα από το 1930 ως το 1937. Ολόκληρη η συλλογή του περιήλθε διά αγοράς στο Πανεπιστήμιο του Münster το 1986. Από την έρευνα του κ. Καββαδία, στην οποία το Πανεπιστήμιο παρείχε ουσιαστική στήριξη, επιβεβαιώθηκε πέραν πάσης αμφιβολίας ότι ο σκύφος που βρισκόταν στο Πανεπιστήμιο του Münster ήταν το δώρο που έλαβε ο Λούης για τη νίκη του το 1896.

Image not found or type unknown

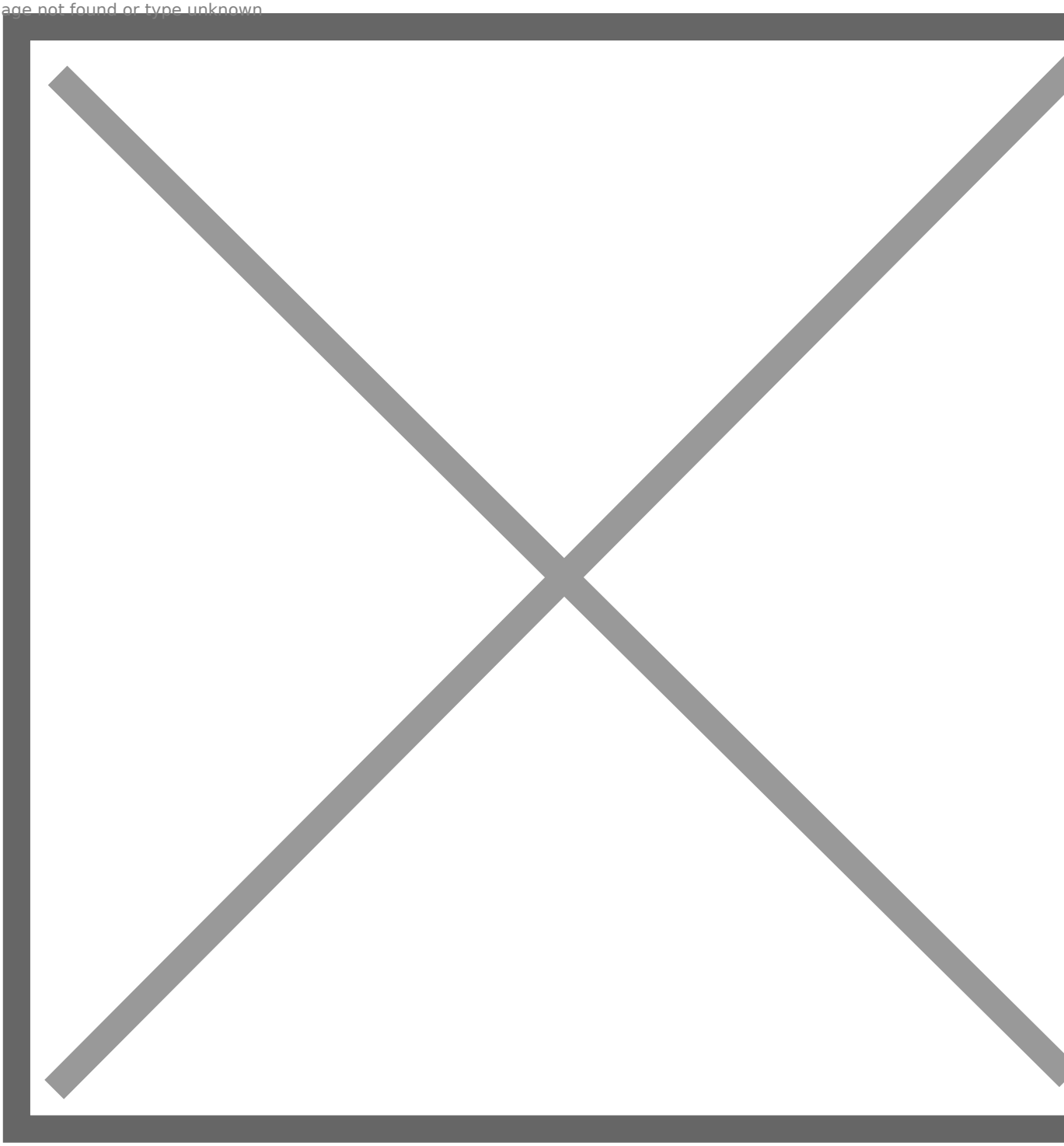

Επέστρεψε στην Ελλάδα ο μελανόμορφος σκύφος του 6ου αιώνα π.Χ. που είχε δοθεί στον Σπύρο Λούη το 1896.(Α Giannakouris)

Το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, δια της αρμόδιας Διεύθυνσης Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών, απέστειλε στο Μουσείο του Πανεπιστημίου του Münster επίσημο αίτημα διεκδίκησής του. Ακολούθησε μακρόχρονη αλληλογραφία και ανταλλαγή στοιχείων, που οδήγησαν στη συμφωνία της οριστικής επιστροφής του σκύφου στην Ελλάδα, ως αναγνώριση από

γερμανικής πλευράς της ιδιαίτερης σημασίας που έχει το αγγείο αυτό για τη χώρα μας.

Ο Πρύτανης του πανεπιστημίου του Münster Prof. Dr. J.-P. Wessels, ο διευθυντής του Αρχαιολογικού Μουσείου Prof. Dr. A. Lichtenberger και ο αρχαιολόγος Dr. H.-H. Nieswandt παρέδωσαν το αρχαίο αντικείμενο στην Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού κ. Λίνα Μενδώνη. Ο «σκύφος του Λούη» θα εκτεθεί μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου 2020 στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, ενώ όπως ανακοίνωσε η Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού από τον Μάρτιο 2020 –με αφορμή και την αφή της Φλόγας για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του Τόκυο- θα εκτεθεί μόνιμα στο Μουσείο της Ιστορίας των Ολυμπιακών Αγώνων της Αρχαιότητας, στην αρχαία Ολυμπία, σημειώνοντας ότι είναι το μοναδικό θεματικό μουσείο της χώρας και για το λόγο αυτό χρειάζεται να του δώσουμε ιδιαίτερη σημασία.

Στην τελετή που πραγματοποιήθηκε σήμερα το μεσημέρι στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου του Münster, είπε ότι «υπάρχουν στιγμές, όπως η σημερινή, που συμβαίνουν μόνο μία φορά και αφήνουν μία σφραγίδα. Είναι τιμή μου να συνοδεύω τον σκύφο στην Ελλάδα. Είμαι Φυσικός και δεν μπορώ να μιλήσω για το μέγεθος της αρχαιολογικής του αξίας, αλλά μπορώ απλώς να πω ότι είναι υπέροχος. Δεν θα μπορούσε να υπάρξει καλύτερη στιγμή για την επιστροφή του, γνωρίζοντας ότι πριν λίγες ημέρες πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα ο Μαραθώνιος».

«Το 1896, είπε η διευθύντρια του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου κ. Μαρία Λαγογιάννη, εκφράστηκε η ελπίδα ότι η αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων θα ενισχύσει «τους δεσμούς της αμοιβαίας αγάπης του Ελληνικού και των άλλων λαών». Σήμερα, η επιστροφή του αρχαίου σκύφου από την Πανεπιστημιακή Συλλογή του Münster δείχνει πού μπορεί να οδηγήσει ο διάλογος και ο αμοιβαίος σεβασμός των λαών. Ο πολιτισμός δημιουργεί γέφυρες που συνδέουν τους λαούς μας».

Image not found or type unknown

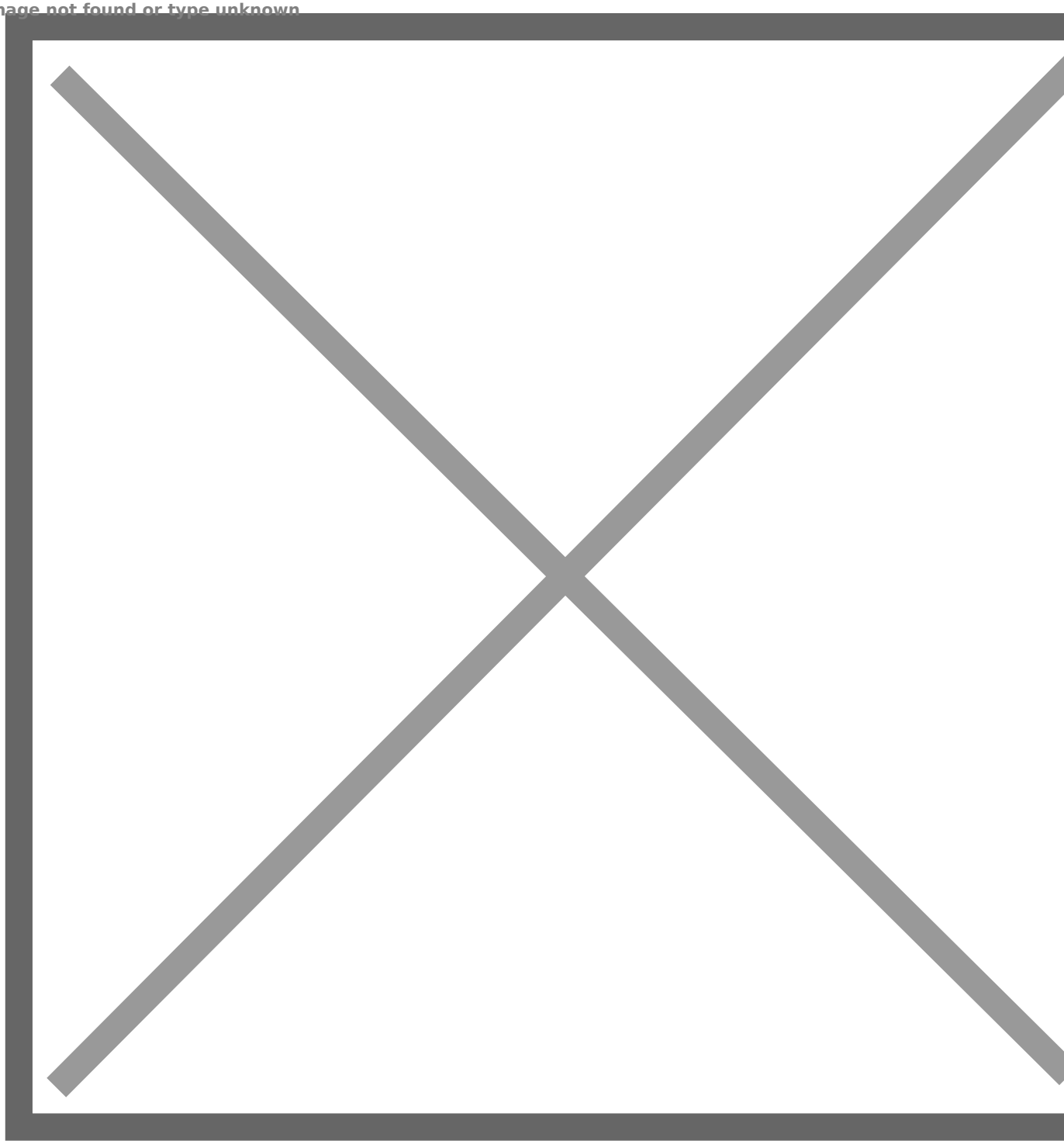

Επέστρεψε στην Ελλάδα ο μελανόμορφος σκύφος του 6ου αιώνα π.Χ. που είχε δοθεί στον Σπύρο Λούη το 1896.(Α Giannakouris)

Ο Γιώργος Καββαδίας αναφέρθηκε αναλυτικά στην ιστορία του σκύφου, το πώς προσφέρθηκε στον Σπύρο Λούη ως δώρο από τον Ιωάννη Λάμπρο, για να βρεθεί στη συνέχεια στη Γερμανία και να καταλήξει τη δεκαετία του ’80 στο πανεπιστήμιο του Münster και στην αρχαιολογική του συλλογή, όπου εντοπίστηκε.

Ακολουθεί ο χαιρετισμός της Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού:

Είναι ιδιαίτερη η χαρά και η τιμή σήμερα, που μαζί με τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Πολιτισμού, τον κ. Γιώργο Διδασκάλου, σας υποδεχόμαστε στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, προκειμένου να έχουμε τη μοναδική χαρά να παραλαμβάνουμε από εκλεκτούς συναδέλφους ένα εξαιρετικά σημαντικό αρχαίο σκύφο. Σημαντικό, διότι συνδέεται άμεσα με την Ιστορία της νεότερης Ελλάδας και με τους πρώτους Ολυμπιακούς Αγώνες, οι οποίοι αναβιώνουν μετά από εκατοντάδες χρόνια.

«Θεωρούμε ότι η ευγενής χειρονομία του πανεπιστημίου του Μίνστερ είναι μια εξαιρετικά σημαντική από τον γερμανικό προς τον ελληνικό λαό. Η πολιτιστική κληρονομιά ανήκει στους λαούς που τη δημιούργησαν. Με αυτή την έννοια, εκφράζω εκ μέρους της ελληνικής κυβέρνησης την ευγνωμοσύνη μου σε σας και την ευγνωμοσύνη όλων μας σε σας, που προβήκατε, μέσα σε ένα πλαίσιο εξαιρετικά θετικής συνεργασίας και συναδελφικής αλληλεγγύης, στη συγκεκριμένη απόφαση.

Image not found or type unknown

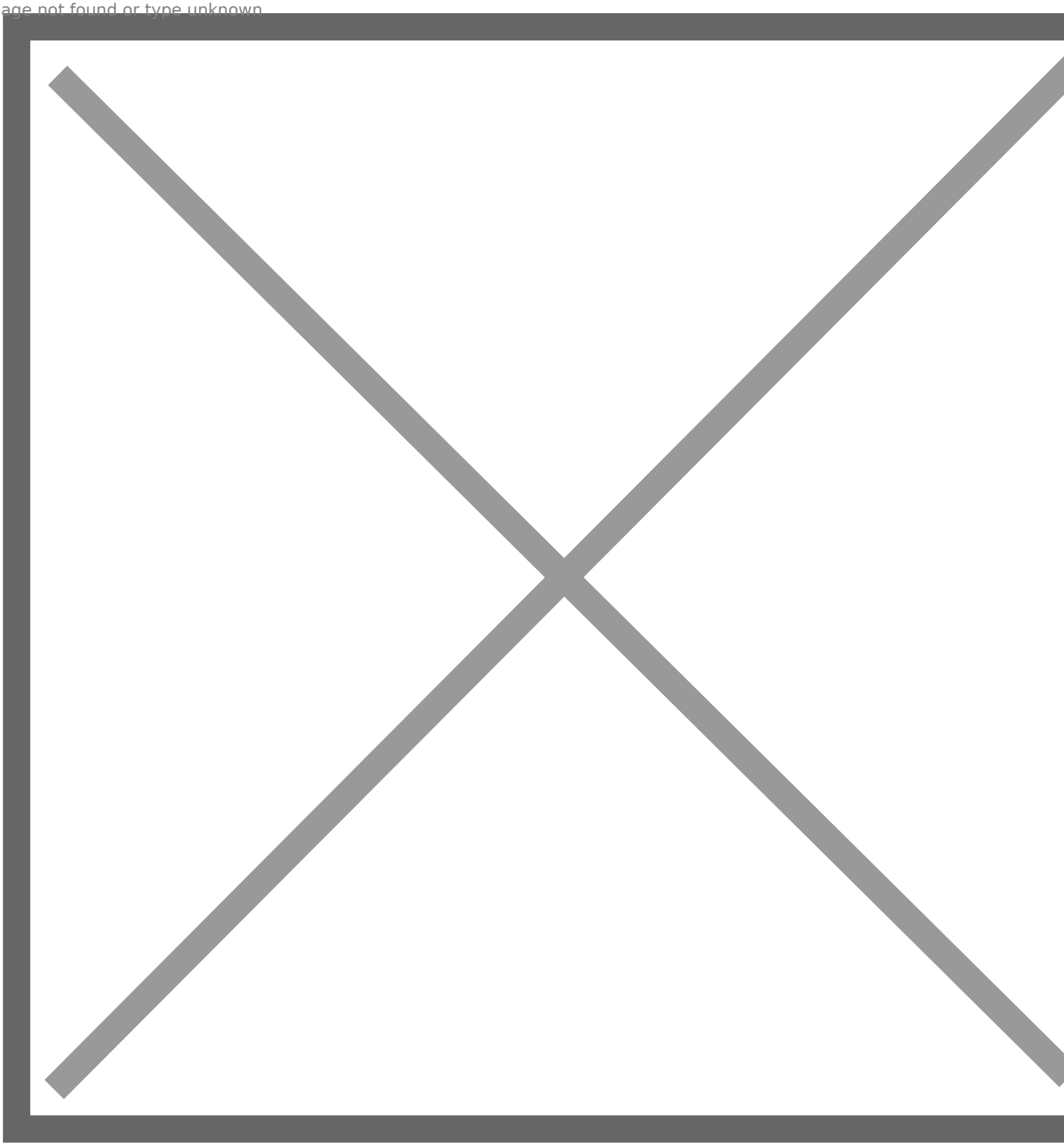

Επέστρεψε στην Ελλάδα ο μελανόμορφος σκύφος του 6ου αιώνα π.Χ. που είχε δοθεί στον Σπύρο Λούη το 1896.(Α Giannakouris)

Θέλω επίσης να μεταφέρω τις ευχαριστίες του Γενικού Γραμματέα, της αρχαιολογικής κοινότητας, εμού προσωπικά και της ελληνικής Κυβέρνησης, στον Γιώργο Καββαδία. Χωρίς τον Γιώργο, χωρίς την επιστημοσύνη του, η οποία δεν αποδεικνύεται τώρα, έχει αποδειχθεί εδώ και πολλά χρόνια, εδώ και δεκαετίες, χωρίς την επιμονή του, δεν θα είχαμε σήμερα αυτή την μοναδική εμπειρία. Επίσης

δεν θα είχαμε την εμπειρία αυτή, αν ο Νίκος Καλτσάς, την εποχή που είχε την ευθύνη της διεύθυνσης του Μουσείου, δεν ανέθετε στον Γιώργο να προβεί στη συγκεκριμένη έρευνα. Επομένως και τους δύο τους ευχαριστώ από καρδιάς και εκ μέρους όλων μας.

Όπως ακούσατε από την διευθύντρια του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου, την κ. Λαγογιάννη, δεν είναι ο πρώτος επαναπατρισμός. Είναι γνωστό ότι με τις συστηματικές προσπάθειες της Ελληνικής Αρχαιολογικής Υπηρεσίας και με τη συνδρομή όλων των πολιτικών ηγεσιών, έχουν επιτευχθεί σημαντικοί επαναπατρισμοί, άλλοτε με ευγένεια και γενναιοδωρία και άλλοτε με πολύ μεγάλη πίεση. Υπάρχουν ακόμα ανοικτά πολλά σοβαρά και εκκρεμή θέματα. Ελπίζω ότι οι συνάδελφοί μας του ακαδημαϊκού χώρου, της αρχαιολογικής κοινότητας σε όλο τον κόσμο θα θεωρήσουν υπόδειγμα και πρότυπο τη συμπεριφορά των συναδέλφων του πανεπιστημίου του Μίνστερ και θα προβούν σε αντίστοιχες χειρονομίες.

Νομίζω ότι τέτοιου είδους πράξεις, όχι απλώς ενδυναμώνουν την αγαστή συνεργασία των αρχαιολογικών κοινοτήτων των χωρών, αλλά αποδεικνύουν, μαζί με άλλες, ότι η σύγκρουση των πολιτισμών είναι απλώς ιδεολόγημα. Οι πολιτισμοί και οι άνθρωποι που τους υπηρετούν, οφείλουν να συνεργάζονται. Να συνεργάζονται για να προάγουν το αληθές, το πραγματικό, την επιστήμη.

Η απόφασή μας να επιστρέψει εν τέλει, μάλλον να καταλήξει ο σκύφος στο Μουσείο των Αρχαίων Ολυμπιακών Αγώνων στην Αρχαία Ολυμπία, νομίζω ότι ήταν η απολύτως λογική και αναμενόμενη. Το αγγείο θα παραμείνει μέχρι τέλος Φεβρουαρίου στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, προκειμένου οι επισκέπτες του, οι Έλληνες πολίτες, να μπορέσουν να το δουν από κοντά, να θαυμάσουν το αγγείο, να θυμηθούν την ιστορία και να εκτιμήσουν την προσφορά όλων όσων συνετέλεσαν στην επιστροφή του.

Image not found or type unknown

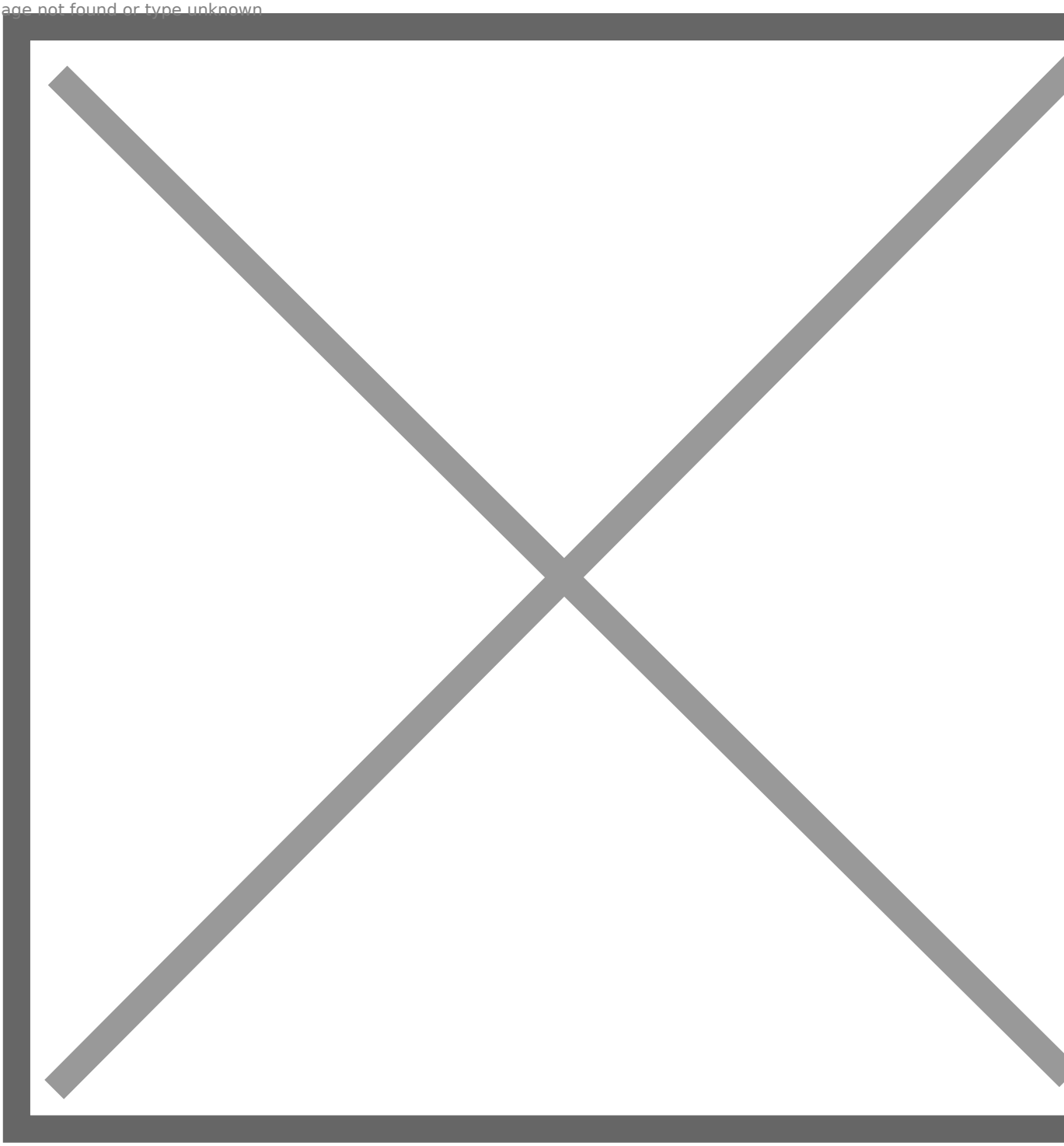

Επέστρεψε στην Ελλάδα ο μελανόμορφος σκύφος του 6ου αιώνα π.Χ. που είχε δοθεί στον Σπύρο Λούη το 1896.(Α Giannakouris)

Η θέση του στο Μουσείο των Αρχαίων Ολυμπιακών Αγώνων είναι αυτή που πρέπει να είναι, διότι είναι άμεσα συνδεδεμένο με τους πρώτους Ολυμπιακούς Αγώνες, όμως, και για έναν παραπάνω λόγο. Το Μουσείο αυτό στην Αρχαία Ολυμπία ήταν το πρώτο και δυστυχώς παραμένει το μόνο θεματικό μουσείο, το οποίο δημιούργησε η Ελληνική Αρχαιολογική Υπηρεσία. Ήταν ένα Μουσείο το οποίο

δημιουργήθηκε με εξαιρετικά καλές προοπτικές και προδιαγραφές, προκειμένου να τονίζει την διαχρονική ιστορία και τη σημασία του ολυμπιακού ιδεώδους, αλλά και της Ιστορίας και απτών τεκμηρίων. Με την πάροδο των χρόνων αυτό ατόνησε. Υπήρξε επιλογή να ατονήσει και να μην έχει τη σημασία με την οποία ξεκίνησε.

Η αφή της φλόγας στις 12 Μαρτίου του 2020 και η αγαθή τύχη της επιστροφής του συγκεκριμένου σκύφου στην Ελλάδα και στην Αρχαία Ολυμπία, ας είναι η αφορμή της ενδυνάμωσης ξανά του συγκεκριμένου μουσείου.

Οφείλουμε να έχουμε Μουσείο των Αρχαίων Ολυμπιακών Αγώνων στην Ελλάδα και δη στην Αρχαία Ολυμπία και όχι μόνον στη Λωζάνη. Με όλο τον σεβασμό και την αγάπη στον φίλο Πρόεδρο της Ελληνικής Ολυμπιακής Επιτροπής, η Ελλάδα έχει ανάγκη, δικαιούται και οφείλει συγχρόνως να έχει ένα μουσείο για την ιστορία των Αρχαίων Ολυμπιακών Αγώνων στην Αρχαία Ολυμπία. Άλλωστε, μην ξεχνάμε, εμμέσως είναι και μια προσφορά τιμής στους συναδέλφους αρχαιολόγους του γερμανικού αρχαιολογικού ινστιτούτου, των γερμανικών πανεπιστημίων, οι οποίοι όλα αυτά τα χρόνια ανασκάπτουν τον χώρο. Εμμέσως λοιπόν, με την κίνηση αυτή, τιμούμε και εκείνους και αναγνωρίζουμε την προσφορά τους στην ελληνική Αρχαιολογία και στην ελληνική Ιστορία. Ήδη, σε συνεννόηση πάντοτε με την αρμόδια διεύθυνση, έχουμε ανοίξει μια συζήτηση για την ενδυνάμωση του θεσμικού πλαισίου που θα επιτρέπει την επιστροφή πολιτιστικών αγαθών που ανήκουν στην Ελλάδα στην Ελλάδα

Θεωρείται από τους πλέον ειδικούς, ότι το πιο επιτυχημένο πρότυπο είναι αυτό που υιοθέτησε το ιταλικό υπουργείο Πολιτισμού, σε συνεργασία με τους Carabinieri. Είμαστε ήδη σε συνεννόηση με τον ομόλογό μου υπουργό Πολιτισμού και αναμένεται ένα κλιμάκιο Ελλήνων συναδέλφων μας να πάει στη Ρώμη, προκειμένου να ξεκινήσουν τη συζήτηση για την εφαρμογή και προσαρμογή του συγκεκριμένου μοντέλου στα ελληνικά πρότυπα. Θεωρώ ότι με τον τρόπο αυτό, θα ενδυναμωθεί και θα δικαιωθεί η προσπάθεια, την οποία καταβάλλει η Ελληνική Αρχαιολογική Υπηρεσία.

Θέλω να ευχαριστήσω διαχρονικά όλους όσους συμμετείχαν σε αυτό το μεγάλο γεγονός της επιστροφής και του επαναπατρισμού του Σκύφου του Λούη στο ελληνικό έδαφος. Θέλω να ευχαριστήσω στο πρόσωπο της διευθύντριας της Διεύθυνσης Τεκμηρίωσης, Προστασίας και Πολιτιστικών Αγαθών, της κ. Παπαγεωργίου, τους συναδέλφους της Διεύθυνσης, στο πρόσωπο της κ. Λαγογιάννη να ευχαριστήσω τους συναδέλφους του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου, που πάντοτε υποδέχονται με ιδιαίτερη χαρά και συγκίνηση τέτοιου είδους επαναπατρισμούς. Να ευχαριστήσω για άλλη μια φορά τους συναδέλφους

του πανεπιστημίου του Μίνστερ και τον Πρύτανη και τέλος, τον Νίκο Καλτσά και κυρίως τον Γιώργο Καββαδία

Πηγή: *Εθνικός Κήρυξ*